

Het zwarte band diploma: je staat er met lege handen

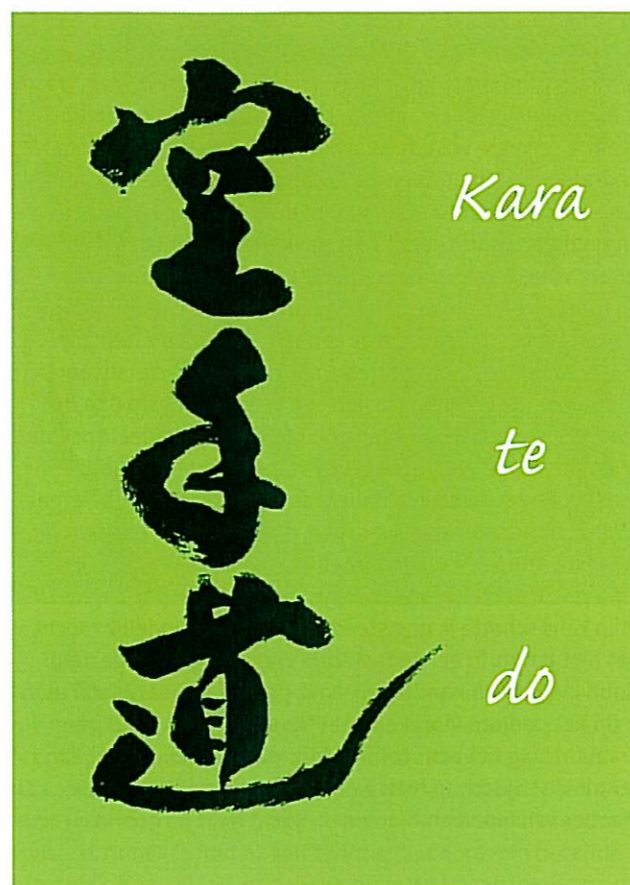
Het verkrijgen van meesterschap in karate houdt meer in dan alleen maar de beoefening van technieken. Volgens de traditie wordt verwacht dat je karatedo je hele leven lang beoefent en dat je hierdoor verdieping krijgt.

Allemaal hele mooie woorden. Maar past dit wel in onze Westerse cultuur? We zitten nu in een tijdperk dat het karate in een stroomversnelling van ontwikkeling en vernieuwing is gekomen. Je kunt je dan afvragen of er dan ook plaats is voor verdieping en het begrip van wat karatedo nou in werkelijkheid is. Toen Gichin Funakoshi, op verzoek van de toenmalige Japanse kroonprins Hirohito, het karate van Okinawa naar Japan bracht, stuitte hij op problemen omdat karate van oorsprong Chinees was. In Japan heerste in die tijd een China-haat. Toen nam hij een gewaagde maar zeker ook politieke stap en veranderde hij *kara-te*, wat 'Chinese hand' betekende, in het woord 'lege hand'. De karakters van deze twee woorden verschillen ondanks dat ze het zelfde klinken. Net zoals we in het Nederlands het woord bank kennen, dat zowel een meubelstuk als een financiële instelling kan zijn. Deze stap was een grote sprong vooruit in de ontwikkeling van het karate in Japan, om er een echte Japanse krijgskunst van te maken.

In mijn vorige artikel gaf ik al aan dat het erg kort door de bocht is om karatedo te vertalen in de 'weg van de lege hand'. Het volgende eenvoudige niveau is die van het wapenloze gevecht. Je komt dicht bij de waarheid wanneer je spreekt over de 'studie van en de weg van de lege hand' wat ook aansluit bij de levenslessen die Funakoshi ons heeft nagelaten. Funakoshi zinspeelde er ook op dat het begrip *kara* een diepere betekenis heeft dan alleen maar leeg. Het omringt ook een status van leegheid, puurheid en verlangenloosheid.

Diploma

Wanneer je bij de Karate-do Bond Nederland je zwarte band-examen succesvol aflegt wordt je meesterschap bezegeld met een diploma vol met Japanse Karakters. Waarschijnlijk ken je daarvan de karakters *karatedo*. Dit diploma is een bevestiging van lang en regelmatig trainen en eigenlijk ook een opstap naar verdere beoefening van deze vechtkunst. Het karakter *kara* kan je ook uitspreken als *ku*, wat ook leegheid betekent. Met het begrip *ku* kom je dicht bij de betekenis van leegheid, namelijk de ziel als een vorm van niet fysieke energie. De leegheid kan je van jezelf ervaren maar ook die van de ander (tegenstander). Dit heeft een grote invloed op het verloop van een gevecht of wedstrijd.

Het Japanse schrift is zonder twijfel het meest gecompliceerde schrift ter wereld. De Japanners zijn de enigen die tegelijkertijd vier schriftsystemen gebruiken, de Chinese karakters, van oorsprong picto-ideogrammen (kanji), de twee type Japanse lettergreeptekens (hiragana en katakana) en de westerse alfabet letters (romaji). Wanneer je de kalligrafie van 'kara-te-do' bekijkt, zie je drie karakters, maar in detail zijn het negen, van oorsprong Chinese, pictogrammen en dus het kanjischrift. Karatedo gaat over de verbinding tussen ziel en lichaam, wat terug te vinden is in deze negen karakters. Houdt in gedachte dat dit dus pictogrammen zijn. Het bovenste karakter *kara* heeft 3 pictogrammen: hemel, balans en schepping. De bovenste en de onderste worden verbonden met de balans, wat de ziel voorstelt. Ook *te* heeft drie pictogrammen, de bovenste de kosmos, de twee liggende strepen het lichaam en de aarde. Deze twee worden verbonden met een streep, het individu *kara* en *te* zijn de eenmaking van lichaam en ziel.

Het karakter *do*, waarvan de complexiteit in de betekenis van het karatedo ligt, vindt haar herkomst in het Taoïsme. Het centrale thema van het Taoïsme is de allesomvattende

Hemel

Balans

Schepping

KOSMOS

Lichaam & Aarde

Verbinding Individu

Inzicht

Richting

universele natuurwet ('Dao' of 'Do' = weg), waaraan men zich als mens moet aanpassen. De natuur in deze breedste zin van het woord zou bestuurd worden door de interactie van de kosmische krachten het Yin en Yang. Het taoïsme heeft zich ondermeer van het begin af aan beziggehouden met onsterfelijkheid en methoden om dit te bereiken. Funakoshi besepte heel goed dat dit aansloot op budo. De mens verandert door beoefening van de kunst van het vechten. De kalligrafie *do* bestaat ook uit drie delen, de kosmos, inzicht en richting. *Do* opent je ogen en laat je dingen zien en ervaren die er lang waren. *Do* is de methode om het inzicht te krijgen dat de mens een onderdeel is van de kosmos.

Product van idealisme

Gichin Funakoshi besepte dat zijn leerlingen er eigenlijk niet aan toe waren om de diepere betekenis van het karatedo te begrijpen. Japan was een imperialistische staat en met geweld en oorlog wilde men meer welvaart verkrijgen. Het karate was een goed middel om mensen discipline bij te brengen en daarvan werd gretig misbruik gemaakt. Pas vele jaren later na de tweede wereld oorlog kwam er meer ruimte voor ander denkwijzen. Idealen zoals *do* en *kara*

werden onderzocht. Nu pas is er een besef dat karate niet alleen een vechtsport is maar ook een product van idealisme. Gichin Funakoshi was de initiator van de verspreiding van het karate. Het *do* is toegevoegd om er een echte Japanse martiale kunst van te maken. Aan het fanatisme van de vooroorlogse Japanner hebben we de populariteit van het karate te danken. Het energetisch besef van het karatedo gaat men nu onderzoeken en volgens mij ligt daar nog een groot te ontginnen terrein. 🌱

> André Brockbernd

Bron vermelding:

- Shotokan Karate Magazine – Januari 2006 editie 86
- Het ABC van Japan – Rob Berkel
- Karate-Do, My way of Life – Gichin Funakoshi
- Karatedo Kyohan – Gichin Funakoshi (vertaling september 2005)
- Shotokan – überlieferte Texte & historische Untersuchungen – H.Wittwer
- Shotokan Karate – A precise History – H. Cook